

INES Gotland

Information och Nyheter från Enheten för Smittskydd och vårdhygien

Region Gotland

Årgång 15, nummer 2

IINNEHÅLL

<i>Inledning</i>	2
<i>Aktuellt om SmiNet</i>	2
<i>Pandemin covid-19</i>	2-3
<i>Influensasäsongen 2020-2021</i>	4
<i>Aktuellt från Vårdhygien</i>	5
<i>Punktprevalensmätning—PPM—BHK</i>	5
<i>Munskydd som source control</i>	5
<i>Infektioner och sommar</i>	6
<i>Förändringar i personalgruppen</i>	6
<i>Här når du oss</i>	7

*Smittskydd Gotland
Visborgsallén 19
Hus Gute plan 3
62181 Visby
smittskydd@gotland.se*

Inledning

Våren har gått över till sommar och för många stundar förhoppningsvis snart semester och möjlighet till återhämtning. Vi har en vår bakom oss som inte liknat någon annan där pandemin med covid-19 fortsätter att sätta agendan. Pandemin är inte över, men i nuläget har vi en hoppfull trend med minskande smittspridningen i Sverige och på Gotland, och vaccinationsarbetet fortgår framgångsrikt. För att stå bättre rustade inför nästa pandemi, så är det värdefullt att fundera över vad vi har lärt oss under den här väldigt anorlunda tiden. Region Gotland har nu en uppdaterad pandemiplan, där vi sammanfattar våra erfarenheter och som överensstämmer med övriga katastrofplaner.

Pandemin har också visat hur viktigt det är att ha god vårdhygienisk kunskap och ett smittförebyggande arbetssätt. Genom punktprevalensmätning följs efterlevnaden till basala hygienrutiner inom SOF och HSF. Det pågår ett arbete för att tillse att våra vårdhygieniska rutiner är tydliga, tillgängliga och lätta att hitta. Varje enhet har ett hygienombud som har en viktig roll i det lokala vårdhygieniska arbetet.

Under pandemin har många stannat hemma vid sjukdomssymtom och iakttagit god handhygien, vilket har minskat spridningen av olika bakterier och virus i samhället.

Vi från smittskydd önskar alla en glad sommar!

Aktuellt om SmiNet

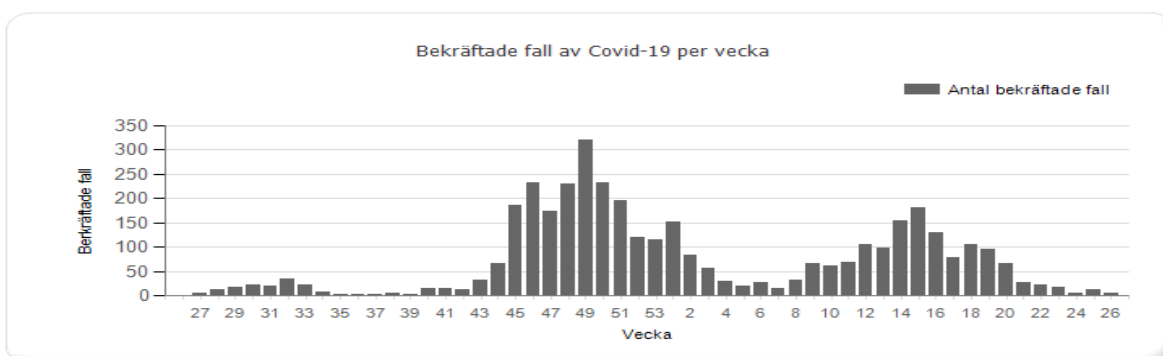
På grund av säkerhetsskäl har Folkhälsomyndigheten valt att hålla datasystemet SmiNet stängt utanför kontorstid.

SmiNet har bytt adress för kliniska anmälningar på nätet var god se <https://w2.sminet.se/webReport/showdisease> För anmälningarna krävs SITHS-kort eller Bank-Id samt ett lösenord som förmedlas via Smittskyddsensheten. Information om SmiNet uppdateras på hemsidan www.gotland.se/smittskydd.

Pandemin covid-19

Till och med 5 juli 2021 har 4 009 personer diagnostiserats med covid-19 på Gotland. Totalt 280 personer har behövt vård på Visby Lasarett, och 50 personer har tyvärr avlidit relaterat till pandemin.

De senaste veckorna har vi nationellt och på Gotland sett en minskande smittspridning, se graf:

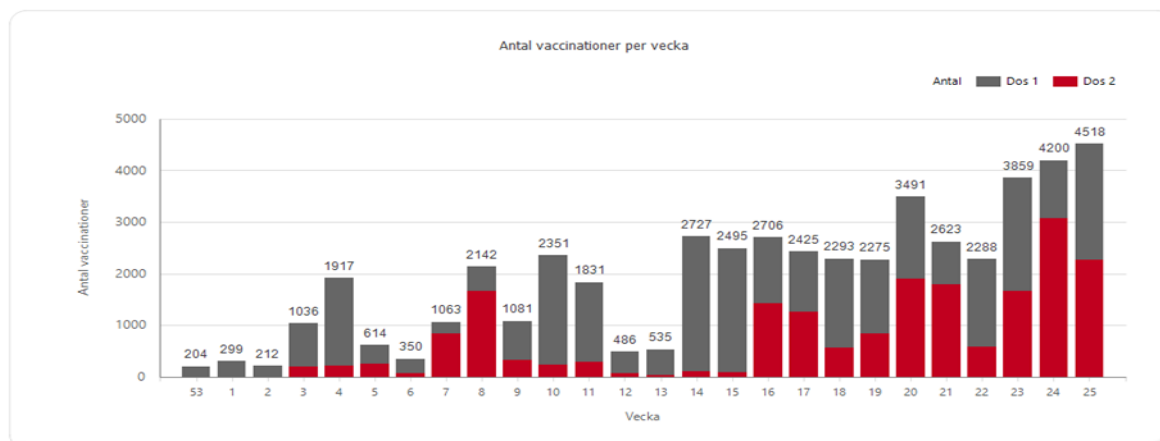
Bekräftade fall	Antal
Totalt antal bekräftade fall	4009
varav bekräftade fall v.26	5
Totalt antal avlidna	50
varav antal avlidna v.26	0
Totalt antal slutenvårdtillfällen	340
varav individer som krävt slutenvård	280

Det är färre patienter som behöver inläggande vård på vårdavdelning och intensivvård på grund av pandemin. För de som drabbas av svår covid-19 innebär dock sjukdomen ofta långa vårdtider. En allt högre andel fall visar sig vara den så kallade deltavarianten som nu också påvisats från de flesta regioner i Sverige. I nuläget har vi totalt 22 fall av deltavarianten som diagnosticerats på Gotland.

Vaccinationerna mot covid-19 flyter på och görs i den takt som tillgången på vaccin tillåter. Folkhälsomyndigheten har inkluderat ungdomar födda från 2005 och tidigare i den allmänna vaccinationen. För antal vaccinationer utförda på Gotland se graf:

Vaccinationer	
Totalt antal vaccinationer	50021
Totalt antal vaccinerade individer (minst en dos)	30654
Antal färdigvaccinerade individer (två doser)	19742

Vaccinationer inom företagshälsovården rapporteras till Nationella vaccinationsregistret och visas i Folkhälsomyndighetens grafik, men syns ej i denna statistik.

Egenprovtagningen via bokning i 1177.se kommer att hålla öppet hela sommaren i Visby, Slite och Hemse.

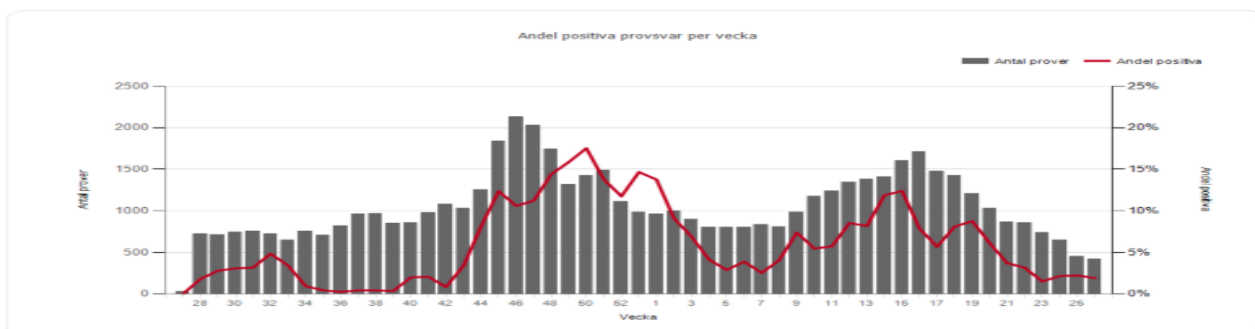
Från och med den 28 juni går det också att ta prov för covid-19 utan tidsbokning i Visby. Den som ska testa sig för covid-19 och har e-legitimation och är 16 år eller äldre kan hämta en påse med provtagningsmaterial, genomföra testet och sedan lämna in sitt prov själv. Hämtning och lämnning av testerna sker via särskilda lådor som står till vänster om Korpen Visbys huvudentré, vardagar klockan 08.00-15.00. Den som gör testet registrerar det själv på 1177 Vårdguiden, med hjälp av sin e-legitimation, och där kan man ta del av provsvaret.

Samtliga personer som testats positivt för covid-19 blir uppringda av en läkare för sjukdomsinformation, förhållningsregler och smittspårning.

För mer information om provtagning för covid-19 på Gotland, se gotland.se/testa

PCR-provtagning	Totalt
Analyserade prover	59626
Provtagna individer	31560

Senaste veckan (v.26)	Antal
Analyserade prover	423
Andel prov med positivt provsvar	2%

Influensasäsongen 2020-2021 - en historisk icke-säsong

Vaccinationsperioden mot influensa började den 3 november 2020 och slutade den 28 februari 2021

Under vaccinationsperioden mot säsongsinfluensa blev 11 435 personer vaccinerade, varav 9 231 personer var 65 år eller äldre. Av 60 124 folkbokförda gotlänningar 31 december 2019 var 15 692 personer 65 år eller äldre. Det innebär en vaccinationstäckning i åldersgruppen på 58,8 procent, och en tydlig ökning från 51,0 procent under föregående säsong. I absoluta tal ökade antalet vaccinerade bland 65 år och äldre med 1 442 personer, från 7 789 till 9 231. Samtidigt ökade antalet gotlänningar 65 år och äldre med 413 individer, från 15 279 till 15 692.

Vaccinationstäckning på Gotland i gruppen 65 år och äldre

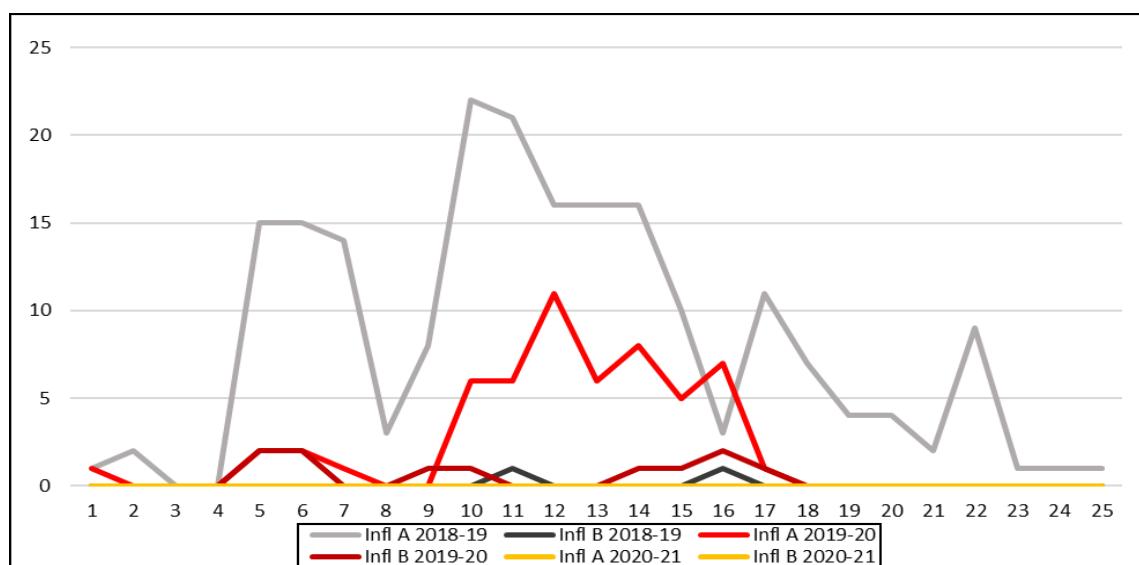
2013 – 2014	37,3 %
2014 – 2015	44,0 %
2015 – 2016	40,5 %
2016 – 2017	44,6 %
2017 – 2018	44,8 %
2018 – 2019	46,3 %
2019 – 2020	51,0 %
2020 - 2021	58,8 %

Det europeiska målet beträffande influensavaccinationstäckning i gruppen 65 år eller äldre är 75 procent.

Med god efterlevnad till rekommendationerna relaterade till pandemin som förbättrad handhygien, ett begränsat umgänge och att fler personer har stannat hemma vid sjukdomssymtom uteblev sjukdomssäsongen för flera virussjukdomar som vanligtvis sprids under vintersäsongen, som influensa, RS-virus och calicivirus (vinterkräksjukan).

Ett kraftigt minskat resande har också inneburit att till exempel influensan inte har introducerats till Sverige eller i övriga Europa. Spridningen av influensa har överhuvudtaget varit mycket låg på norra halvklotet och även i stora delar av övriga världen.

Nationellt har totalt endast 29 fall av influensa diagnosticerats i Sverige från vecka 40 år 2020 till vecka 20 år 2021, jämfört med en vanlig säsong då antal fall kan variera mellan 8 000 och 14 000. På Gotland diagnosticerades inget fall av influensa under motsvarande period, se graf.

Aktuellt från vårdhygien

Den viktigaste arbetsuppgiften inom vårdhygien är att förhindra smittspridning och uppkomst av vårdrelaterade infektioner.

Vårdrelaterade infektioner (VRI) är den vanligaste vårdskadan på svenska sjukhus. En god patientsäkerhet förutsätter ett aktivt arbete för att förhindra VRI och minska spridning av covid-19 och andra smittsamma sjukdomar i vård- och omsorgsmiljö, samt motverkar uppkomst av resistenta bakterier.

Under hösten planeras utbildningsinsatser från vårdhygien med fokus på ansvarsfördelning och samverkan. För att förebygga vårdrelaterade infektioner krävs god följsamhet till Socialstyrelsens föreskrifter (SOSFS 2005:10) om basala hygienrutiner. Därtill behövs en samsyn att vårdrelaterade infektioner är oacceptabla, att hygienrutiner är självklara, att vårdhygien och verksamheter samarbetar och att det finns goda lokalmässiga förutsättningar.

Punktprevalensmätning - PPM-BHK

Under veckorna 11-12 genomfördes nationell punktprevalensmätning av följsamheten till basala hygienrutiner och klädregler (PPM-BHK) i Sveriges regioner och kommuner.

Metoden grundar sig på observationsstudier av medarbetare i patientnära arbete exempelvis vid omvårdnad, undersökning och behandling.

Resultat mätning av följsamhet till hygienrutiner och klädregler:

- Hälso- och sjukvården, följsamhet i samtliga åtta moment 76,6 procent.
- Socialtjänsten, följsamhet i samtliga åtta moment 46,7 procent.

[Mer information om den nationella mätningen finns på SKR:s hemsida](#)

Munskydd som source control

Munskydd som source control används i syfte att skydda sin omgivning mot droppar och stänk ifrån luftvägarna och innebär att personen som bär munskyddet minskar risken att smitta andra.

Vaccin mot covid-19 ger ett gott skydd mot svår sjukdom. Det är fortfarande oklart i vilken utsträckning en vaccinerad person kan sprida smittan vidare och vaccinationstäckningen är fortfarande ojämn.

Så länge det finns en samhällsspridning är munskydd som source control inom vård och omsorg därför fortsatt viktigt. Detta för att skydda ovaccinerade och personer med ett försämrat immunförsvar som inte kan utveckla tillräcklig skyddseffekt trots vaccination.

På grund av en relativt låg samhällssmittspridning i nuläget och begränsad smittspridning i personalgrupper med god vaccinationstäckning, kan munskydd som source control begränsas till situationer med arbete brukar-/patient-/klientnära närmare än 2 meter. Det innebär att kravet på source control i övrigt tas bort. Däremot måste det i alla situationer iaktas åtgärder för att skapa en smittsaker miljö genom att tillse att det går att hålla avstånd.

Infektioner och sommar

Med varmt badvatten finns det några infektioner att se upp med.

Badklåda orsakas av en parasit hos sjöfågel som kan finnas i både sött och bräckt vatten. Sjöfågeln inälvsmask använder vissa sötvattenssnäckor som mellanvärd i sitt larvstadium. Larverna ansamlas i grunt vatten och är inte synliga för blotta ögat. Larverna orsakar kliande utslag som ser ut som myggbett och som brukar vara i ungefär en vecka. Oftast drabbas barn som gärna leker länge i grunt vatten. Infektionen smittar inte mellan människor. Enstaka personer kan reagera kraftigare och utveckla en allergisk reaktion med feber. Diagnosen ställs med hjälp av sjukhistorien och klinisk bild. Utslagen är självläkande, men eventuellt kan det behövas klädstillande behandling. Badklåda förekom i Tingstäde träsk sommaren 2020 och i år har det varit ett par misstänkta fall efter bad i Gnisvärd. Badklåda är inte anmälningspliktigt enligt smittskyddslagen, men meddela gärna smittskyddsenheten om misstänkta fall, så att allmänheten kan få råd att avstå bad på den aktuella platsen under någon vecka.

Badsårsfeber är en bakterieinfektion som orsakas av vibriobakterier. Vid vattentemperaturer över 20 grader trivs bakterierna i bräckt och salt vatten. Bakterierna kan inte tränga igenom intakt hud, men man bör undvika bad om man har sår. Framför allt gäller detta äldre personer och personer med nedsatt immunförsvar. Från ett kontaminerat sår kan vibriobakterierna sedan spridas till blodbanan och orsaka allvarliga infektioner med blodförgiftning hos känsliga individer. Infektionen är inte smittsam mellan människor och behandlas med antibiotika. Inkubationstiden är kort, oftast 1-3 dagar. För korrekt diagnos krävs odling från såret. 2018 var en varm sommar och 5 fall av badsårsfeber diagnosticerades då från Gotland. År 2019 var det 2 nya fall och i fjol 1 fall.

Förändringar i personalgruppen

Anna Florén har börjat på den nyinrättade tjänsten som hygiensjuksköterska inom Socialförvaltningen. Välkommen Anna, som här får presentera sig själv.

”Anna Florén heter jag. Mitt intresse för vårdhygien kom under mina år som sjuksköterska på infektionsavdelning, där lärde jag mig vikten av välfungerade hygienrutiner. Jag är så glad att nu få jobba heltid med vårdhygien.

Jag har tidigare erfarenheter från hemsjukvård, LSS och äldreomsorg och det har jag nytta av i mitt arbete som hygiensjuksköterska i Socialförvaltningen. Det finns utmaningar gällande vårdhygien inom både ordinärt- och särskilt boende och jag ser fram emot att utveckla och skapa förutsättningar inom området tillsammans med verksamheterna och vårdhygien. Målet är att vi skall ha 100 procent följsambet i basala hygienrutiner och klädregler.”

Maria Amér fortsätter som smittskyddsläkare på heltid tills vidare.

Imke Edsbagge har en heltidstjänst fördelad på smittskydd och vårdhygien inom Hälso- och sjukvårdsförvaltningen.

Susanna Gustafsson är administratör inom smittskyddsenheten och har en tjänst på 50%.

Solgerd Gotvik har fått förstärkning av Emma Gjørloff för att framför allt hålla ihop smittspårningarna kring covid-19.

Smittspårningen av covid-19 görs fortsatt av ett team med läkare där Sven Montelius, Sven Blomqvist, Christina Kallings Larsson, Staffan Bark, Lars Leksell och Barbro Norrström ingår. Under våren har även Jenny Lindell och Karolina Moldeus varit smittspårare då de i samband med graviditet inte har kunnat arbeta med kliniskt arbete. Vi tackar Jenny och Karolina och önskar lycka till med fortsatt barnledighet!

Maria Amér
Smittskyddsläkare/Hygienläkare
Tfn: 0498-26 82 49
maria.amer@gotland.se

Imke Edsbagge
Smittskydd/Hygienköterska
Tfn: 0498/26 80 47
imke.edsbagge@gotland.se

Solgerd Gotvik
Smittskydd/Hygienköterska
Tfn: 0498-26 86 81
solgerd.gotvik@gotland.se

Anna Florén
Hygienköterska SOF
Tfn: 0498-20 43 78
anna.floren@gotland.se

Susanna Gustafsson
Smittskyddsadministratör
Tfn. 0498-26 86 75
susanne.gustafsson@gotland.se

smittskydd@gotland.se